herpy

SLANGER

D'Albertis's Python

Leiopython albertisii

Leiopython albertisii er en mellomstor pyton fra New Guineas lavlandsskoger, med skinnende svart hode, hvite leppeskjell og en glatt, iriserende kropp som skifter mellom brunfiolett og blåsvart i lyset. Den er nattaktiv, rask og ofte defensiv. Arten krever stabil varme, høy luftfuktighet og en erfaren holder, men er robust når rammene er riktige.

Familie: Pythonidae Tidligere navn: *Liasis albertisii; Bothrochilus albertisii*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**180-210 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**20-30 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende og bakkelevende**
Biotop	**Regnskog og våtmark**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**180 × 60 × 60 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Varmeplass	**32-35 °C**
Temperatur, natt	**22-25 °C**
Luftfuktighet	**70-80 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Valgfritt**
Kosthold	**Virveldyr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**36-48 mnd.**
Kullstørrelse	**10-14 egg**
Inkubasjon	**55-65 dager** ved 30-32 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Leiopython albertisii er en mellomstor pyton med glatte, høyglansede skjell og et tydelig avsatt hode. Kroppen er uten mønster. Kroppen er brunfiolett med en gulaktig buk eller blåsvart med en grå buk, og skjellene skifter farge i lyset, slik at de skinner blått, fiolett og grønt. Hodet er skinnende svart, og både over- og underleppens skjell er hvite med svart kant på fremre del. Små lyse flekker bak øyet er det eneste lyse tegnet på hodet. Arten har varmefølsomme groper i både over- og underleppen, som den bruker til å finne varmblodig bytte i mørket.

Voksne dyr blir typisk 180-210 cm lange, og enkelte når omtrent 240 cm. Det er ingen tydelig forskjell i størrelse mellom kjønnene. Ungene er omtrent 40 cm lange ved klekkingen og er kjønnsmodne etter tre til fire år. De blir 20-30 år i fangenskap og kan bli eldre.

Taksonomien har vært i bevegelse. I 2008 ble flere nye arter beskrevet ut fra dyr som til da var regnet til *L. albertisii*, blant annet *Leiopython biakensis* fra Biak og *Leiopython huonensis* fra Huon-halvøya, men de regnes i dag igjen som en del av *L. albertisii*. Den sørlige *Leiopython hoserae* er derimot en selvstendig art. *L. albertisii* er den nordlige arten og skilles fra den på

skjellene på hodet, de lyse flekkene bak øyet, en lysere ryggfarge og gulaktige flanker. Enkelte forfattere plasserer slekten under navnet *Bothrochilus*. I handelen selges dyr ofte uten nøyaktig bestemmelse, så et dyr kan være en av de andre *Leiopython*-artene.

Dyrene i handelen er for det meste oppdrettet, men viltfangede dyr dukker fortsatt opp. Oppdrettede dyr er sunnere, vant til tinte byttedyr og mindre defensive. Det finnes nesten ingen fargevarianter, så dyrene i handelen har nesten alle artens naturlige farger.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Leiopython albertisii lever på New Guinea, både i den indonesiske delen og i Papua Ny-Guinea, og på flere øyer omkring: Salawati, Biak, Bismarck-øyene, Normanby-øya og de nordlige øyene i Torres-stredet, som hører til Australia. Funnene fra Normanby er usikre.

Typelokaliteten er Kapaur på Onin-halvøya og Andai nær Doreri i det vestlige New Guinea. I Papua Ny-Guinea er arten kjent fra blant annet Milne Bay-provinsen og Northern Province.

> **Naturlig utbredelse:** Indonesia, Papua Ny-Guinea og Australia.

LEVEOMRÅDE

L. albertisii finnes i det meste av New Guinea under ca. 1.200 m og er en art fra lavlandsregnskog, skogkanter og skog ved vassdrag. Slangen oppholder seg mest på skogbunnen, men klatrer også opp i lavere vegetasjon og kan sees høyt oppe i trær. Den er knyttet til fuktige områder tett ved elver og bekker.

Slangen jakter om natten. Den lever av små og mellomstore fugler og pattedyr, mens unger særlig tar øgler. Etter et måltid av pattedyr gulper den jevnlig opp klumper av ufordøyd pels, også i fangenskap. Det er normalt og ikke det samme som oppkast.

Klimaet er varmt og fuktig hele året med regn i alle årstider. Temperaturen svinger bare lite, og det er ingen kjølig eller tørr periode. Det betyr at *L. albertisii* ikke skal ha vinterhvile, og at luftfuktigheten må holdes høy hele året.

Stell

TERRARIET

Et voksent dyr må ha et terrarium på minst 180 × 60 × 60 cm (lengde × bredde × høyde). Arten er aktiv om natten og bruker hele gulvarealet, og for trange forhold gir stress og defensiv adferd. Høyden bør ikke være under 60 cm, fordi dyret også klatrer. Unger kan begynne i et mindre terrarium der de kan strekke seg helt ut, og flyttes typisk til voksenterrariet innen to år.

Terrariet må være tett nok til å holde fuktigheten. PVC, melamin eller forseglet tre med frontluker holder bedre på varme og fuktighet enn glass. Glass kan brukes hvis det isoleres og delvis dekkes til. Lokket må sikres, for slangen er sterk og søker ut.

Som bunn brukes 5-8 cm kokosmuld, jord uten gjødsel eller sypressflis, gjerne med et lag mose eller blader oppå. Bunnen må holde fuktighet, men toppen må kunne tørke mellom tåkeleggingene, ellers oppstår skjellråte. Rens straks etter avføring, og skift bunnen helt hver tredje til fjerde uke. Innred med minst to gjemmesteder, ett i den varme og ett i den kjølige enden, helst trange, slik at slangen kan ligge tett mot veggene. Et tredje gjemmested med fuktig sphagnum hjelper under hudskiftet. Tilføy kraftige greiner, korkbark og robuste kunstige eller levende planter, som gir siktskjul og klatremuligheter.

Dyrene må bo alene. Terrariet må stå på et rolig sted uten mye trafikk, for arten er oppmerksom på bevegelser og vibrasjoner.

TEMPERATUR

Det må være en tydelig gradient. Om dagen er det 25-30 °C i terrariet, fra 25-27 °C i den kjølige enden til 29-31 °C i den varme, og under varmekilden skal overflaten være 32-35 °C. Om natten kan temperaturen falle til 22-25 °C, men ikke lenger ned.

Varmen kommer best ovenfra: halogenpærer, keramiske varmelegemer eller strålevarmepaneler, alle styrt av termostat. En varmematte kan supplere, men hever bare gulvets temperatur og ikke luftens. Bruk aldri varmesteiner. Mål med digitale følere ved varmekilden og i den kjølige enden. Hold pærer og elementer bak et gitter, slik at slangen ikke kan brenne seg.

Er det for kaldt eller for varmt, viser det seg som tap av appetitt, luftveisproblemer eller sløvhet. Arten stammer fra et tropisk klima og må ha varme og fuktighet hele året uten en kjølig sesong.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 70-80 % og gjerne litt høyere under hudskiftet. Arten har tynn hud og tørker raskt ut når luften er for tørr. Kokosmuld, jord eller mose i bunnen er den beste måten å holde fuktigheten på, og lokket må være delvis tildekket.

Tåkelegg terrariet daglig, eller bruk et tåkeleggingsanlegg. La bunnen tørke litt ut mellom tåkeleggingene, slik at det ikke oppstår skjellråte eller muggsopp. Mål med et hygrometer midt i terrariet.

Sett frem en stor, tung vannskål, slik at slangen kan ligge helt i den. Arten bader ofte, særlig før hudskiftet, og skålen bidrar samtidig til fuktigheten, særlig hvis den står ved varmekilden. Skift vannet daglig, og skift det straks hvis dyret har hatt avføring i det. Bader dyret konstant utenom hudskiftet, kan det tyde på midd, for høy temperatur eller hudirritasjon.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

L. albertisii er nattaktiv og tilbringer dagen skjult. Lyset må slås på 12 timer i døgnet og slukkes helt om natten, slik at dyret får en tydelig rytme. Hvis det er planter i terrariet, kan en LED-lampe i dagslysfarge dekke en del av lengden.

UVB er ikke nødvendig, men et svakt UVB-lys kan brukes, fordi også nattaktive krypdyr får litt UV-lys i naturen. Lyset må i så fall dekke en del av terrariet, slik at slangen kan trekke seg unna. Ferguson-sone er ikke fastlagt for arten.

Skal det være ekstra varme om natten, brukes en varmekilde uten lys, for eksempel et keramisk varmelegeme eller et strålevarmepanel.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

L. albertisii eter hele byttedyr. Oppdrettede dyr får tinte mus og rotter og spiser som regel med stor appetitt. Unger tar i naturen øgler og kan være kresne i starten, så kjøp bare dyr som har tatt flere måltider av gnagere. Bruk en lang pinsett, for slangen har en kraftig fôringsrefleks og slår raskt til. Byttet må være tint og varmet, aldri levende.

Unger fôres hver 5.-7. dag med mus og senere små rotter. Dyr over ett år får ett bytte hver 10.-14. dag, og voksne dyr får en voksen rotte eller to hver andre til tredje uke. Byttet må høyst være litt bredere enn slangens bredeste sted. Variasjon med vaktel, kyllinger eller marsvin er mulig, men ikke nødvendig.

Arten blir lett for tykk, noe som kan føre til fettlever. Vei slangen jevnlig, og skjær ned på mengden hvis den går opp i vekt uten å vokse. Nekter et etablert dyr å spise, skyldes det oftest feil temperatur eller fuktighet, stress eller for mye håndtering. Etter en oppkast hoppes fôringen over i minst to uker, og neste måltid må være mindre. Vitamintilskudd er ikke nødvendig ved fôring med hele bytte.

ATFERD OG HÅNDTERING

L. albertisii er rask, oppmerksom og ofte defensiv, og mange dyr blir aldri helt rolige. Oppdrettede dyr er mildere enn viltfangede, som kan beholde skarpheten hele livet. Arten er hodesky og slår raskt, særlig i terrariet. Bitt er ikke farlige, men kan blø, fordi tennene er lange og bakoverbøyde. Et bitt i forbindelse med fôring får slangen til å holde fast og vikle seg rundt hånden.

Bruk en slangekrok til å løfte dyret ut, slik at det kan skille håndtering fra fôring. Støtt hele kroppen, bruk langsomme bevegelser, og hold hendene unna hodet. Hold øktene korte, fem til ti minutter, mens dyret venner seg til å bli håndtert. Vask hendene først, slik at duften ikke minner om bytte. Det tar måneder, ikke uker, og noen dyr tolererer bare håndtering uten å nyte den. Fastholding gjør dyret mer redd og utløser bitt. En sammenrullet kropp, raske tungeslag og en S-formet hals betyr at dyret ikke er klart.

Dyrene må bo alene, fordi flere sammen gir stress og risiko for smitte. To dyr settes bare sammen ved en kort, overvåket paring. Barn skal ikke håndtere slangen.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Det er ingen tydelig forskjell i størrelse mellom kjønnene, så kjønnet bestemmes sikrest ved sondering, som bare en dyrlege eller en erfaren holder bør utføre. Dyrene blir kjønnsmodne etter tre til fire år. Hunnen må være fullt utvokst og i god kondisjon før hun settes i avl. Hvilken vekt hun bør ha, er ikke dokumentert.

PARRING

Det finnes bare lite dokumentert kunnskap om paring av arten. Dyrene må bo adskilt, og først ved avl settes hannen inn i hunnens terrarium. Hold øye med dem, for paret passer ikke alltid sammen, og det kan først sees når de er satt sammen. Om en kjølig periode eller kortere dager fremmer avlen, er ikke dokumentert. Arten kommer fra et tropisk klima uten tydelige årstider, så eventuelle endringer i temperatur og lys må være små.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger omtrent et dusin egg; den presise variasjonen er ikke dokumentert. Eggene klistrer seg sammen i en tett klump, og hunnen legger seg i en tett spiral rundt dem. Hun må ha et mørkt, rolig gjemmested med fuktig substrat, for eksempel en eggleggingskasse, og må ikke forstyrres. Hvor mange kull hun legger i året, er ikke dokumentert.

INKUBASJON

Eggene ruges ut på omtrent to måneder. Inkubasjonstemperaturen er ikke dokumentert for arten; 30-32 °C er lånt fra beslektede pytoner. Hunnen kan ruge eggene selv, eller de legges i en rugemaskin i fuktig perlitt eller vermikulitt og vendes ikke. Ungene er omtrent 40 cm lange ved klekkingen.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene holdes enkeltvis i et lite, tett terrarium med skjul, kokosmuld og en skål med vann og samme høye luftfuktighet som hos voksne. De første måltidene er små mus, tilbudt med pinsett. Unger tar i naturen øgler, og noen er kresne i starten, så en kort overgang med små øgler eller mus med duft av øgler kan være nødvendig. Unger fôres hver 5.-7. dag. De er utvokst etter tre til fire år.

Helse og vanlige feil

Leiopython albertisii er følsom for feil i varme og fuktighet. De hyppigste problemene er:

- Luftveisinfeksjoner ved for lav temperatur, for tørr eller for våt luft eller dårlig hygiene: hvesende pust, slim fra nesen, åpen munn og sløvhet. Det krever dyrlege.
- Skjellråte, hvis bunnen aldri tørker: misfargede, bløte eller blemmete buskjell. La bunnen tørke mellom tåkeleggingene, og gi greiner, slik at slangen kan tørke seg.
- Midd: små svarte prikker, særlig ved øyne, hals og kloakk, og dyret ligger ofte i vannet. Kontroller nye dyr i karantene.
- Dehydrering, fordi huden er tynn og tørker ut i for tørr luft.
- Fedme og fettlever ved for hyppig fôring. Vei dyret jevnlig.
- Oppkast ved for stort bytte eller stress. Hopp over fôringen i minst to uker, og sjekk temperaturen.
- Brannskader fra pærer uten gitter.
- Serpentovirus (tidligere kalt nidovirus), som er utbredt blant pytoner i fangenskap. Det gir luftveissykdom med slim og åpen munn, smitten forsvinner ikke igjen, og mange smittede dyr dør. Hold nye dyr i karantene, og få dem testet hos en dyrlege før de kommer i nærheten av andre pytoner.

Oppsøk dyrlege med erfaring i krypdyr hvis dyret går ned i vekt, nekter føde i flere uker, pusten høres feil ut, eller huden er skadet.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.